

Informacja
w sprawie ustawy z dnia 20 grudnia 2024 r. o Radzie Fiskalnej

Ustawa o Radzie Fiskalnej ma na celu wdrożenie dyrektywy Rady UE 2024/1265 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniającą dyrektywę 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. Urz. UE L 2024/1265 z 30.04.2024), a także ma służyć stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz. Urz. UE L 2024/1263 z 30.04.2024) oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz. Urz. WE L 209 z 02.08.1997, s. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 10, t. 1, s. 84, z późn. zm.). Dyrektywa nakłada na Państwa członkowskie obowiązek utworzenie niezależnej instytucji fiskalnej oraz jej cech. Powołana dyrektywa określa w sposób nie budzący wątpliwości cechy jakie powinna posiadać niezależna instytucja fiskalna powołana w danym państwie członkowskim UE.

Ustawa określa zadania i organizację Rady Fiskalnej oraz zasady i tryb powoływania jej członków. Zgodnie z art. 4 ustawy, Rada Fiskalna:

- 1) opiniuje prognozy makroekonomiczne wykorzystywane na potrzeby opracowania projektu ustawy budżetowej;
- 2) opiniuje prognozy makroekonomiczne, w szczególności prognozy i założenia makroekonomiczne leżące u podstaw ścieżki wydatków netto w rozumieniu art. 2 pkt 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz. Urz. UE L 2024/1263 z 30.04.2024), zwanego dalej „rozporządzeniem 2024/1263”, wykorzystywane na potrzeby opracowania projektu średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego w rozumieniu art. 2 pkt 6 rozporządzenia 2024/1263 oraz projektu zmienionego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego, o którym mowa w art. 15 rozporządzenia 2024/1263;
- 3) opiniuje projekt ustawy budżetowej w zakresie:
 - a) przestrzegania zasady stanowiącej, że państwowy dług publiczny nie może przekroczyć 60 % wartości rocznego produktu krajowego brutto,

- b) zgodności z art. 112aa, art. 112ab, art. 112d, art. 112da i art. 112db ust. 4–7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - c) zgodności ze ścieżką wydatków netto w rozumieniu art. 2 pkt 5 rozporządzenia 2024/1263 wyznaczoną zgodnie z art. 17 ust. 1 tego rozporządzenia;
- 4) ocenia ramy budżetowe w rozumieniu art. 2 dyrektywy Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011, str. 41, z późn. zm.) pod kątem ich zgodności, spójności i skuteczności;
- 5) na wniosek Rady Ministrów:
- a) sporządza niewiążące sprawozdanie, o którym mowa w art. 3 ust. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz. Urz. WE L 209 z 02.08.1997r. , str. 6 z późn. zm.),
 - b) przedstawia ocenę, o której mowa w art. 23 ust. 1 rozporządzenia 2024/1263,
 - c) dokonuje niewiążącej analizy, o której mowa w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2024/1263;
- 6) na wniosek Ministra Finansów opiniuje projekty dokumentów rządowych w zakresie ich oddziaływania na stabilność finansów publicznych i sytuację makroekonomiczną kraju.

Ustawa określa, że Minister Finansów zastosuje się do opinii lub ocen o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1–4 oraz pkt 5 lit. b ustawy, oraz zawartych w dokumentach, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. a oraz c ustawy, albo w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania ww. opinii lub ocen, wyjaśni przyczyny niezastosowania się do nich (art. 5 ustawy). Przewiduje się, że wyjaśnienia niezastosowania się Ministra Finansów do opinii lub ocen Rady będzie publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Finansów. Ponadto w celu udostępnienia ogółowi społeczeństwa dokumentów opracowywanych przez Radę Fiskalną będą one publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej prowadzonym przez Biuro Rady.

Ustawa w art. 3 stanowi, że Rada Fiskalna w zakresie swojej działalności jest organem niezależnym. Członkiem Rady Fiskalnej może być osoba, która jest obywatelem polskim, korzysta z pełni praw publicznych, posiada pełną zdolność do czynności prawnych, nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, oraz cieszy się nieposzlakowaną opinią. Jeżeli chodzi o wykształcenie i doświadczenie zawodowe to w przypadku członka Rady Fiskalnej niepełniącego funkcji

Przewodniczącego Rady, ustawa przewiduje posiadanie co najmniej tytułu zawodowego magistra oraz co najmniej 10 lat doświadczenia zawodowego w dwóch z trzech dziedzin: finansów publicznych, makroekonomii lub zarządzania finansami jednostek sektora finansów publicznych. Natomiast w przypadku członka Rady Fiskalnej pełniącego funkcję Przewodniczącego Rady, taka osoba powinna posiadać co najmniej stopień doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse lub nauki prawne oraz co najmniej 10 lat doświadczenia zawodowego w dziedzinach finansów publicznych, makroekonomii i zarządzania finansami jednostek sektora finansów publicznych albo tytuł zawodowy magistra oraz co najmniej 15 lat doświadczenia zawodowego w dziedzinach finansów publicznych, makroekonomii i zarządzania finansami jednostek sektora finansów publicznych.

Członkiem Rady nie może być jednak: poseł, senator oraz poseł do Parlamentu Europejskiego, członek Komisji Europejskiej, radny, członek Komisji Europejskiej osoba zajmująca kierownicze stanowisko państwowe w rozumieniu przepisów ustawy o wynagrodzeniach osób zajmujący kierownicze stanowiska państwowe, wójt (burmistrz, prezydent miasta), członek zarządu powiatu oraz członek zarządu województwa, członek partii politycznej, osoba prowadząca zawodową działalność lobbingową w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa oraz osoba, która pełniła powyższe funkcje albo stanowiska w okresie 4 lat przed dniem powołania na członka Rady z wyłączeniem członka partii politycznej.

W okresie sprawowania kadencji, członek Rady Fiskalnej nie może zajmować innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej poza pracą naukową, dydaktyczną lub autorską ani posiadać w spółkach prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10 % kapitału zakładowego w każdej z tych spółek. Pracodawca zatrudniający osobę wyznaczoną na członka Rady udziela, na jej wniosek, urlopu bezpłatnego na czas trwania kadencji członka Rady. Członek Rady Fiskalnej składa Marszałkowi Sejmu oświadczenia o swoim stanie majątkowym.

Zgodnie z art. 9 ustawy w skład Rady Fiskalnej wchodzi 7 członków:

- 1) Przewodniczący Rady – wskazany przez Ministra Finansów;
- 2) po jednym wskazanym przez
 - a) Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) Prezesa Najwyższej Izby Kontroli,
 - c) Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich,

- d) stronę pracowników, o której mowa w art. 23 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.),
- e) stronę pracodawców, o której mowa w art. 24 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego,
- f) stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, o której mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 949).

Ustawa przewiduje, że każdy podmiot, o którym mowa w art. 9, wskazuje nie mniej niż dwóch i nie więcej niż trzech kandydatów na członka Rady po przeprowadzeniu publicznego naboru. Nabór ogłasza się nie później niż 6 miesięcy przed upływem kadencji członka Rady albo niezwłocznie – w przypadku wygaśnięcia członkostwa w Radzie, w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu właściwego podmiotu, na stronie internetowej podmiotu lub w inny zwyczajowo przyjęty sposób, gdy taka strona nie jest prowadzona. Nabór przeprowadza zespół powołany przez właściwy podmiot, składający się z osób których wiedza i doświadczenie dają rękojmię wyłonienia najlepszych kandydatów. W toku naboru zespół stwierdza spełnianie przez osoby biorące w nim udział wymagań, określonych w ustawie. W wyniku naboru zespół sporządza listę kandydatów na członka Rady spełniających te wymagania. W przypadku niewyłonienia wymaganej liczby kandydatów na członka Rady spełniających wymagania ustawowe, niezwłocznie przeprowadza się ponowny nabór. Zespół sporządza protokół z przeprowadzonego naboru. Protokół jest publikowany w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu właściwego podmiotu, na stronie internetowej podmiotu lub w inny zwyczajowo przyjęty sposób, gdy taka strona nie jest prowadzona.

Właściwy podmiot, o którym mowa w art. 9 ustawy wskazuje kandydatów na członka Rady i informację o nich przekazuje Marszałkowi Sejmu wraz z dokumentami potwierdzającymi spełnienie wymagań przewidzianych przez ustawę.

Sejm, po przeprowadzeniu publicznego przesłuchania kandydatów na członka Rady przez właściwą komisję sejmową, powołuje poszczególnych członków Rady, za zgodą Senatu (art. 11 ustawy).

Ustawa o Radzie Fiskalnej reguluje także kwestię wygaśnięcia członkostwa w Radzie przed upływem kadencji.

Ustawa określając wewnętrzną organizację pracy Rady Fiskalnej przewidywała, że Przewodniczący Rady kieruje jej pracami, reprezentuje Radę na zewnątrz oraz zwołuje

posiedzenia Rady oraz im przewodniczy. Rada wybiera ze swojego grona Zastępcę Przewodniczącego Rady bezwzględną większością głosów, który zastępuje Przewodniczącego Rady podczas jego nieobecności, a także pełni jego obowiązki w przypadku nieobsadzenia funkcji Przewodniczącego Rady. Rada obraduje na posiedzeniach stacjonarnie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Posiedzenia Rady odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na miesiąc.

Członkom Rady przysługuje wynagrodzenie miesięczne oraz dodatek funkcyjny – w przypadku Przewodniczącego Rady oraz Zastępcy Przewodniczącego Rady, ustalane z zastosowaniem mnożników kwoty bazowej dla członków korpusu służby cywilnej, której wysokość, ustaloną według odrębnych przepisów, określa ustawa budżetowa. Ustawa określa mnożnik kwoty bazowej, który wynosi:

- 1) 9,5 – w przypadku wynagrodzenia miesięcznego;
- 2) 2,1 – w przypadku dodatku funkcyjnego dla Przewodniczącego Rady;
- 3) 1,1 – w przypadku dodatku funkcyjnego dla Zastępcy Przewodniczącego Rady.

Ustawa o Radzie Fiskalnej przewiduje, że obsługę merytoryczną, administracyjną i biurową Rady zapewnia Biuro Rady, przyznając jej status państwowej jednostki budżetowej. Biurem Rady będzie kierował Dyrektor Biura Rady powoływany i odwoływany przez Radę. Obsadzenie stanowiska Dyrektora Biura Rady następuje w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru kandydatów na to stanowisko. Wymogi jakie powinien spełniać Dyrektor Biura określa ustawa. Osoby zatrudnione w Biurze Rady będą podlegały ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1917). Rada Fiskalna nadaje Biuru Rady statut określający jego organizację. Koszty działalności Biura Rady, w tym Rady Fiskalnej będą pokrywane z budżetu państwa.

Rada Fiskalna przedstawia Sejmowi i Senatowi, w terminie do dnia 30 czerwca, roczne sprawozdanie z działalności Rady za rok poprzedni. Ustawa przewiduje regulacje dotyczące oceny działalności Rady Fiskalnej. Działalność Rady podlega ocenie nie rzadziej niż raz na 3 lata.

Ustawa określa przepisy dostosowujące dotyczące naboru kandydatów na członków pierwszego składu Rady Fiskalnej. Nabór kandydatów na członków pierwszego składu Rady ogłasza się nie później niż do dnia 31 sierpnia 2025 r. Podmioty, o których mowa w art. 9 ustawy, wskazują kandydatów na członka Rady nie później niż do dnia 30 września 2025 r.

Kadencja członków Rady powołanych do pierwszego składu Rady rozpoczyna się z dniem 1 stycznia 2026 r. i trwa:

- 1) 6 lat – w przypadku członków Rady, o których mowa w art. 9 pkt 1 i pkt 2 lit. a i b ustawy (m.in. kandydat wskazywany przez Prezydenta RP);
- 2) 4 lata – w przypadku członków Rady, o których mowa w art. 9 pkt 2 lit. d i e ustawy;
- 3) 2 lata – w przypadku członków Rady, o których mowa w art. 9 pkt 2 lit. c i f ustawy.

Pierwszy Dyrektor Biura Rady jest powoływany przez Ministra Finansów, przy czym nabór na stanowisko Dyrektora Biura Rady jest ogłaszany w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy. Dyrektor Biura Rady kieruje Biurem Rady do dnia powołania Dyrektora Biura Rady przez Radę Fiskalną.

Ustawą o Radzie Fiskalnej zmienia się także następujące ustawy: ustawę z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, ustawę z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, ustawę z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców, ustawę z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego, ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości, ustawę z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji oraz ustawę z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny. Do najważniejszych zmian w tych ustawach można zaliczyć:

Zmiana w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w zakresie Wieloletniego Planu Finansowego Państwa wynika ze zmian przepisów prawa Unii Europejskiej dotyczących zarządzania gospodarczego, które spowodowały konieczność m.in. usunięcia z ustawy o finansach publicznych nieaktualnych już odwołań do programu konwergencji oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97/WE z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych. W efekcie przewiduje się skreślenie w ustawie o finansach publicznych w dziale III rozdziału 1 „Wieloletni Plan Finansowy Państwa” oraz odesłań do Wieloletniego Planu Finansowego Państwa.

W nowym brzmieniu art. 138 ust. 1 ustawy o finansach publicznych stanowi, że Minister Finansów przedstawia Radzie Ministrów projekt wieloletnich założeń makroekonomicznych wykorzystywanych na potrzeby opracowania projektu ustawy budżetowej. Zmiana w art. 138 ust. 1 ustawy o finansach publicznych zastępuje Wieloletni Plan Finansowy Państwa „wieloletnimi założeniami makroekonomicznymi wykorzystywanymi na potrzeby opracowania projektu ustawy budżetowej”. Skutkiem

nowego brzmienia art. 138 ust. 1 ww. ustawy jest to, że nie przewiduje się przygotowywania przez Ministra Finansów i przedkładania Radzie Ministrów założeń projektu budżetu państwa na rok następny. Zgodnie z nowymi regulacjami projekt wieloletnich założeń makroekonomicznych jest przedkładany Radzie Ministrów przez Ministra Finansów. Rada Ministrów przyjmuje wieloletnie założenia makroekonomiczne w terminie do dnia 30 kwietnia, które następnie są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Finansów. Procedura przyjęcia wieloletnich założeń makroekonomicznych jest zbieżna z procedurą przyjęcia średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych określoną w art. 4a ustawy o finansach publicznych.

Równocześnie w ustawie o finansach publicznych w art. 4a nałożono na Ministra Finansów obowiązek przedłożenia Radzie Ministrów projektu średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego oraz projektu rocznego sprawozdania z jego realizacji. Rozporządzenie 2024/1263 określa średniookresowy plan budżetowo-strukturalny jako dokument opracowywany co 4 lub 5 lat, zależnie od zwykłej kadencji parlamentarnej w danym państwie członkowskim. Plan, a także roczne sprawozdanie z postępów w jego wdrażaniu należy zgodnie z tym rozporządzeniem podać do publicznej wiadomości w momencie ich przedłożenia Radzie UE i Komisji Europejskiej, tj. do dnia 30 kwietnia. Rozporządzenie 2024/1263 przewiduje ponadto możliwość wystąpienia przez państwo członkowskie z wnioskiem do Komisji Europejskiej o zgodę na przedłożenie zmienionego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego przed upływem okresu objętego poprzednim planem budżetowo-strukturalnym, gdy istnieją obiektywne okoliczności uniemożliwiające jego wdrożenie. Ponadto w przypadku powołania nowego rządu państwo członkowskie może przedłożyć zmieniony średniookresowy plan budżetowo-strukturalny obejmujący nowy okres 4 lub 5 lat, w zależności od długości kadencji parlamentarnej. Nie można więc wskazać jednego obowiązującego terminu przedłożenia projektu planu Radzie Ministrów.

Ponadto w ustawie o finansach publicznych dokonano zmian wewnętrznego podziału jednostek objętych zakresem Stabilizującej Reguły Wydatkowej (SRW), tj. na jednostki objęte kwotą wydatków SRW, ale nie objęte limitem wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych, oraz jednostki objęte tym limitem. Zmiany polegają na przesunięciu Narodowego Funduszu Zdrowia, Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i Funduszu Pomocy z grupy jednostek objętych kwotą wydatków SRW, ale nie limitem wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych, do grupy jednostek objętych tym limitem. W SRW, ale poza limitem, będą wydatki tych jednostek,

które mają zagwarantowaną konstytucyjnie autonomię. Z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, że o wyłączeniu z limitu wydatków BFG zdecydował charakter wydatków tej jednostki. BFG pełni ważną funkcję stabilizacji systemu bankowo-finansowego w przypadku zawirowań na rynku finansowym. Podstawowym celem działalności BFG, zdaniem wnioskodawców, jest współtworzenie stabilnego i bezpiecznego systemu bankowo-finansowego (pełni kluczową rolę w systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji). Ograniczenia wynikające z SRW w przypadku objęcia wydatków BFG limitem mogłyby mieć negatywny wpływ na skuteczność działań i reakcji BFG w sytuacjach kryzysowych. Wnioskodawcy podnieśli w uzasadnieniu do projektu, że Narodowy Fundusz Zdrowia, Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 oraz Fundusz Pomocy nie mają zagwarantowanej konstytucyjnie autonomii oraz mając na uwadze postulat wzrostu przejrzystości finansów publicznych - zaproponowano objęcie wydatków tych jednostek limitem.

W nowym brzmieniu art. 112ab ustawy o finansach publicznych przewiduje możliwość występowania przez Ministra Finansów z wnioskiem do Rady Fiskalnej o wydanie opinii dotyczącej wysokości korekty kwoty wydatków SRW oraz wpływu tej korekty na długookresową stabilność finansów publicznych oraz sytuację makroekonomiczną. W art. 112ac ustawy o finansach publicznych wprowadza się zmianę umożliwiającą, w określonych w ustawie przypadkach, przekroczenie limitu wydatków wynikającego z SRW. Zgodnie z tym przepisem w przypadku zaistnienia nadzwyczajnych okoliczności, pozostających poza kontrolą Rady Ministrów, wywołujących istotne skutki gospodarcze, ekonomiczne lub społeczne będzie możliwe przekroczenie limitu SRW określonego ustawą budżetową. W przypadku wystąpienia takich okoliczności Minister Finansów będzie występował do Rady Fiskalnej z wnioskiem o wydanie opinii w zakresie skutków przekroczenia kwoty planowanego limitu wydatków SRW dla stabilności finansów publicznych i sytuacji makroekonomicznej kraju. We wniosku będzie on określał maksymalną wartość tego przekroczenia. Wydanie przez Radę opinii pozytywnej w tym zakresie umożliwi przekroczenie limitu wydatków wynikającego z SRW. Zmiana planu finansowego jednostki lub organu objętego SRW skutkująca przekroczeniem limitu wydatków wynikającego z SRW będzie procesem kilkietapowym, tj. możliwa będzie w przypadku wydania pozytywnej opinii Rady Fiskalnej dotyczącej przekroczenia limitu wydatków SRW oraz po uzyskaniu zgody Ministra Finansów wydanej po uzyskaniu pozytywnej opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu. Rozwiązanie to w ocenie wnioskodawców zwiększy elastyczność polityki budżetowej przy zachowaniu dyscypliny finansów publicznych. Zgodnie z art. 112da w

przypadku wystąpienia zdarzeń aktywujących klauzulę wyjścia Minister Finansów będzie mógł wystąpić do Rady Fiskalnej z wnioskiem o wydanie opinii dotyczącej zasadności zastosowania do projektu ustawy budżetowej klauzuli wyjścia (zawieszenie stosowania SRW). W przypadku negatywnej opinii Rady Minister Finansów będzie opracowywał projekt ustawy budżetowej bez stosowania klauzuli wyjścia. W art. 112db zaproponowano rozwiązania umożliwiające odejście od standardowych parametrów określonych w ustawie o finansach publicznych w zakresie długości klauzuli powrotu oraz impulsu fiskalnego w okresie klauzuli powrotu. W przypadku zaistnienia ustawowych przesłanek zastosowania klauzuli wyjścia (spełnienie warunków określonych w art. 112d ust. 1 ustawy o finansach publicznych) Minister Finansów będzie mógł wystąpić do Rady z wnioskiem o wydanie opinii dotyczącej wpływu zastosowania do projektu ustawy budżetowej przepisów art. 112d ust. 1 na długookresową stabilność finansów publicznych oraz sytuację makroekonomiczną kraju.

W związku z nowelizacją ustawy o finansach publicznych w ustawie przewidziano stosowne przepisy przejściowe (art. 50 – art. 52). Przepisy wskazane w art. 50 (dotyczące stabilizującej reguły wydatkowej (SRW) w brzmieniu wprowadzonym w omawianej ustawie będą miały zastosowanie dopiero od 2027 r., co oznacza, że do ustaw budżetowych z lat wcześniejszych będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe, tj. obecne brzmienie art. 112aa ust. 1, 2b i 3 ustawy o finansach publicznych. Minister Finansów dokona pierwszego przeglądu funkcjonowania przepisów art. 112aa–112ac i art. 112d–112db ustawy o finansach publicznych i sporządzi informację, o której mowa w art. 112dc ust. 1 tej ustawy, w terminie 12 miesięcy od dnia wydania na podstawie art. 126 ust. 12 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przez Radę Unii Europejskiej decyzji uchylającej decyzję w sprawie istnienia nadmiernego deficytu w Polsce, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 2030 r (art. 51 ustawy).

W ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego wprowadzono między innymi następujące zmiany:

W art. 16 określono, że strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego, w terminie do dnia 20 maja, w oparciu o przedstawioną do dnia 10 maja przez stronę rządową prognozę makroekonomiczną oraz przekazaną niezwłocznie po jej wydaniu opinię Rady Fiskalnej dotyczącą rządowej prognozy makroekonomicznej, przedstawiają wspólną propozycję w sprawie wzrostu w następnym roku:

- 1) wynagrodzeń w gospodarce narodowej, w tym w państwowej sferze budżetowej;

- 2) minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 3) emerytur i rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Dodano do ustawy art. 16a, który stanowi, że strona rządowa przedstawia Radzie średniookresowy plan budżetowo-strukturalny lub zmieniony średniookresowy plan budżetowo-strukturalny. (są to nowe dokumenty, które zgodnie z art. 4a ustawy o finansach publicznych Minister Finansów będzie przedkładał Radzie Ministrów) Natomiast strony pracowników i strony pracodawców Rady niezwłocznie przedstawiają wspólną opinię o tych dokumentach. Uchylono art. 17, który przewidywał zajęcie stanowiska przez strony pracowników i strony pracodawców co do przesłanych przez stronę rządową założeń projektu budżetu państwa na rok następny. Nadano nowe brzmienie art. 19 ust. 1, z którego wynika, że nieprzedstawienie wspólnej propozycji i stanowisk, o których mowa w art. 16 i art. 18 ustawy, w terminie wyznaczonym odpowiednio w każdym z tych przepisów lub w terminie ustalonym przez Radę, oznacza rezygnację z prawa do ich wyrażenia. W art. 22 w ust. 2 w pkt 1 rozszerzono natomiast katalog podmiotów biorących udział w pracach Rady Dialogu Społecznego, z głosem doradczym, o Przewodniczącą Rady Fiskalnej.

W związku z nowelizacją ustawy o Radzie Dialogu Społecznego przewidziano stosowane przepisy przejściowe określając m.in., że przepis art. 16 ustawy, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się od roku 2026 (art. 48 ustawy).

Ponadto strona rządowa, w terminie do dnia 30 kwietnia 2025 r., przedstawi do opinii Rady Dialogu Społecznego wieloletnie założenia makroekonomiczne wykorzystywane na potrzeby opracowania projektu ustawy budżetowej na rok 2026, o których mowa w art. 138 ust. 1a ustawy o finansach publicznych w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Strony Rady Dialogu Społecznego reprezentujące osoby wykonujące pracę zarobkową, o których mowa w art. 1¹ pkt 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, oraz pracodawców, o których mowa w art. 1¹ pkt 2 tej ustawy, w terminie 14 dni od dnia otrzymania ww. założeń przedstawia o nich wspólną opinię oraz wspólną propozycję w sprawie wzrostu w następnym roku:

- 1) wynagrodzeń w gospodarce narodowej, w tym w państwowej sferze budżetowej;
- 2) minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 3) emerytur i rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 15 lutego 2025 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 32–34, art. 35 pkt 1–4, pkt 10, pkt 12 lit. a, pkt 13 i pkt 14 lit. a, art. 36 pkt 1–6, art. 37–39 oraz art. 53, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;

- 2) art. 4–7, art. 13–21, art. 27–30, art. 35 pkt 5–9, pkt 12 lit. b i pkt 14 lit. b, art. 36 pkt 7 oraz art. 51, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.